

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ОРТОДОНТІЇ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ ЗА СУЧАСНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Ніколішин І.А., Галич Л.Б., Куроєдова В.Д., Гутовська І.О., Коробов П.С.

Полтавський державний медичний університет

Навчальний процес лікарів-інтернів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів багатогранний, урахує всі фактори, що впливають на його ефективність, спрямований на індивідуалізацію навчання слухачів і переслідує мету підвищити якість їх підготовки й розвинення професійного клінічного мислення.

Ключові слова: навчальний процес, індивідуалізація підготовки, компетентність.

The educational process of interns at the Department of Postgraduate Education of Orthodontists is multifaceted, takes into account all the factors influencing its effectiveness, aims to individualize the training of students and aims to improve the quality of their training and development of professional clinical thinking.

Key words: educational process, individualization of training, competence.

Інтернатура – це початковий етап післядипломної освіти й підготовки кваліфікованих лікарів, який відбувається шляхом засвоєння теоретичних знань, оволодіння практичними навичками й формування клінічного мислення.

Нині триває процес активного пошуку й удосконалення технологій навчання, адаптації вітчизняної вищої школи до європейських стандартів в умовах ринкової економіки й обов'язкового впровадження сучасних досягнень у практику закладів освіти. Необхідно чітко розуміти, що післядипломна освіта має бути спрямована на практичну підготовку до майбутньої діяльності фахівця [1].

Інтенсивний розвиток високотехнологічної медицини висуває підвищені вимоги до якості надання медичних послуг. Однак не слід забувати, що професійність фахівця, у першу чергу, полягає в практичному досвіді, який значно страждає в сучасних умовах, і головними перешкодами стали морально-етичні й законодавчі обмеження в спілкуванні з пацієнтами, різноманіття клінічних ситуацій і неможливість їх повної демонстрації під час навчання [4,5].

Тому провідним напрямом роботи кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів стало створення умов для розвитку в лікарів-інтернів широкого спектра компетенцій і практичних навичок без ризику завдання шкоди пацієнту, а також здатності прийняття правильних рішень і бездоганного виконання маніпуляцій. Це можливо завдяки використанню різних видів практичних макетів, фантомів, стендів у клінічних залах, які імітують наближені до реальних умов практичні дії слухачів.

З метою підвищення ефективності навчання доцільне впровадження на кафедрі 3D цифрових комп'ютерних технологій, що дозволяють:

- вирішувати клінічні завдання у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта;
- моделювати результати при різноманітній ортодонтичній патології;
- прогнозувати лікування залежно від обраного методу або конструкції;
- відпрацьовувати необмежену кількість маніпуляцій при опануванні навички;
- провести самоаналіз здобутих професійних умінь тощо.

Під час підготовки лікарів-інтернів на циклі «Ортодонтія» кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів надзвичайно важливим і трудомістким є процес формування в молодих лікарів цілісного уявлення про механізми виникнення основних зубощелепних аномалій, захворювань і синдромів, їх взаємозумовленості й патогенетичних причинно-наслідкових зв'язків. Відсутність необхідного практичного досвіду не дозволяє лікарям-інтернам повною мірою уявляти взаємодію зубощелепного апарату й систем організму, можливі порушення й веде до хибного клінічного мислення.

Тому на кафедрі післядипломної підготовки лікарів-ортодонтів практична підготовка проводиться не тільки в клінічних залах кафедри, а і в приватних стоматологічних кабінетах, які є базою кафедри. Саме в таких умовах лікарів-інтернів мають змогу спостерігати комплексний підхід до розв'язання стоматологічної проблеми пацієнтів, де пацієнт отримує консультацію й послідовне терапевтичне, хірургічне, ортодонтичне й ортопедичне лікування.

Варто зазначити, що в практичній підготовці майбутніх спеціалістів неправильно повністю виключити аудиторні заняття, які дозволяють краще засвоїти саме практичні аспекти професійної діяльності. Наш досвід підготовки лікарів-інтернів свідчить, що це багатогранний процес, який передбачає застосування мультимедійних технологій для дистанційного й очного навчання, особливо під час лекцій досвідчених викладачів-ортодонтів кафедри. Вважаємо, що лекція залишається основною формою отримання інформації, де розглядаються помилки й різні клінічні ситуації, обговорюється ефективність віддалених результатів при застосуванні традиційних та інноваційних технологій ортодонтичного лікування, де кожний слухач має змогу поставити запитання й отримати кваліфіковану відповідь [2,3].

Серед пріоритетних напрямів підготовки лікарів-інтернів на нашій кафедрі до самостійної професійної діяльності майбутнього фахівця – формування навичок самонавчання й самовдосконалення. Тому слухачі мають постійний доступ до різної навчальної інформації (у тому числі до мультимедійних матеріалів, проблемних лекцій і семінарів, ситуаційних завдань на матеріалах із власної практики викладачів кафедри, методичних рекомендацій до кожної теми, щоденного тестового контролю), можливість обговорення важливих питань на заняттях, відеоконференціях і лекціях.

Перевірка засвоєння матеріалу відбувається у вигляді індивідуального залікового комп'ютерного тестового контролю шляхом виконання завдань Крок-3 «Стоматологія», результати якого одразу з'являються на моніторі комп'ютера. При створенні нових завдань до бази Крок-3 викладачі кафедри намагаються відобразити такі питання, які б виявляли підготовленість лікаря працювати в умовах стандартів і протоколів діагностики, лікування й надання допомоги ортодонтичним пацієнтам.

Однак необхідно зазначити, що використання різноманітних електронних ресурсів тільки в поєднанні з тради-

ційними засобами навчання (систематичне відпрацювання практичних навичок, виконання складних ситуаційних завдань та інші) здатні забезпечити ефективні умови для підготовки майбутніх лікарів, які будуть конкурентоспроможними на сучасному стоматологічному ринку праці.

Курс навчання лікарів-інтернів на кафедрі з циклу «Ортодонція» завершується атестацією у вигляді професійно-орієнтованого заліку з профільної дисципліни.

Отже, навчальний процес лікарів-інтернів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів багатогранний, ураховує всі фактори, що впливають на його ефективність, спрямований на індивідуалізацію навчання слухачів і ставить за мету підвищити якість їхньої підготовки й розвинення професійного клінічного мислення.

Список використаної літератури

1. Булах І.Є. Медична освіта у світі та в Україні / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, В.С. Москаленко та ін. – К. : Книга плюс, 2005. – 384 с.
2. Вижненко Є.Є. Роль сучасних інформаційних технологій у підготовці лікарів-курсантів на циклі спеціалізація з фаху «Ортодонція» / Є.Є. Вижненко, В.Д. Куроедова, О.А. Стасюк, Ю.К. Сокологорська-Нікіна // Актуальні проблеми вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2018. – С. 216–217.
3. Галич Л.Б. Сучасні методи контролю рівня знань лікарів-інтернів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів із предмета «Ортодонція» / Л. Б. Галич, Ю. К. Сокологорська-Нікіна, О. М. Макарова [та ін.] // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 47–48.
4. Ніколішина Е. В. Інноваційні технології в підготовці та сучасній післядипломній освіті лікарів-стоматологів / Е. В. Ніколішина, А. В. Марченко, І. А. Ніколішин // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 151–152.
5. Стрельников, В. Ю., Іленко, Н. М., Литовченко, І. Ю., Ніколішина, Е. В. (2021). Навички викладача-фасілітатора для формування професійних компетентностей лікарів-стоматологів в умовах комп'ютерно-орієнтованої освіти. Імідж сучасного педагога. 1(196). С. 45–51. <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/224351>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ ІНОЗЕМНИМ СЛУХАЧАМ НА ПРОПЕДЕВТИЧНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Овчаренко О.В., Кушпіль Н.О., Іотова І.М.

Полтавський державний медичний університет

Розглядаються основні питання викладання хімії іноземним слухачам на пропедевтичному етапі навчання з метою базової науково-теоретичної підготовки майбутніх студентів до подальшого навчання в закладах вищої освіти.

Ключові слова: іноземні слухачі, пропедевтичний етап навчання, викладання хімії.

The paper considers the main issues of teaching chemistry to foreign students at the propaedeutic stage of study in order to basic scientific and theoretical preparation of students for further study in higher education.

Key words: foreign students, propaedeutic stage of study, teaching chemistry.

Сучасний етап перебудови вищої освіти й суттєве збільшення чисельності контингенту іноземних громадян, які здобувають фахову освіту в Україні, зумовлюють потребу у всебічному пошуку актуальних і ефективних методів, які б дозволили сформувати міжкультурну, мовну й професійну компетентність майбутніх спеціалістів. Частина іноземців починають своє навчання в структурах доуніверситетської підготовки, основним завданням яких є створення оптимальних умов для швидкої адаптації до освітньої системи нашої країни й набуття комунікативної компетенції. Вивчення науково-природничих дисциплін на пропедевтичному етапі передбачає, насамперед, оволодіння мовними й предметними знаннями в навчально-науковій сфері спілкування. Для іноземних громадян повноцінне знання мови навчання, української зокрема, є невід'ємною умовою отримання фахових знань, а також необхідним засобом професійного спілкування [1]. З огляду на це, актуальними залишаються такі важливі питання як організація навчального процесу, впровадження інноваційних форм навчання й якісного методичного забезпечення навчальних предметів саме на пропедевтичному етапі.

Питання становлення й розвитку системи підготовки іноземців до навчання в ЗВО України стали предметом вивчення багатьох науковців. Наразі останні дослідження зосереджені на педагогічних аспектах фахової підготовки іноземних слухачів в умовах дистанційного навчання [2]. Багато вітчизняних фахівців досліджують шляхи впровадження інноваційних освітніх технологій у навчальний процес, формування мотиваційної сфери в іноземних студентів [3]. Однак висвітлення методологічних питань викладання хімії іноземним слухачам залишається доволі обмеженим. Хімія є важливим експериментально-теоретичним предметом, що забезпечує навчально-наукову й професійно-орієнтовану підготовку іноземних слухачів у блоці природничих дисциплін (поряд із біологією, математикою, фізикою). Початковий курс хімії містить базові наукові відомості, засвоєння яких є необхідною передумовою для здобуття нових фахових знань і всебічного розуміння біохімічних і молекулярних механізмів як нормальних фізіологічних функцій, так і розвитку патологічних процесів. Навчальний матеріал із курсу хімії, що вивчається на пропедевтичному етапі, спрямований на формування чіткого розуміння принципів засвоєння наукової інформації й має на меті підготувати майбутніх студентів-медиків до подальшого навчання в закладах вищої освіти. Послідовне й цілеспрямоване вивчення розділів дисципліни "Хімія" сприяє засвоєнню загальнонаукової (наприклад, «атом», «молекула», «структура», «явище», «властивості» тощо) і спеціальної лексики («валентність», «галогенування», «гібридизація», «оксиди», «основи», «гідроліз», «ступінь окиснення» тощо), усебічному розумінню природних явищ і хімічних законів, формуванню сучасних уявлень про природничо-наукову картину в цілому.